

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

non tantum ipse nostri curam habet, sed etiam beatos hosce spiritus comites nobis adiunxit & custodes, ut in vita defendendo, & in morte animas suscipiendo nobis inservirent. Quid est homo, quod memor es ejus, & filius hominis, quoniam visitas eum? Ps. 8. v. 5. minores certe sumus Domine omnibus miserationibus tuis, Gen. 32. v. 10.

Nos ad manus sumemus prælectam pericopen, & videbimus

1. Angelorum presidium.

II. Nostrum officium.

J. J.

EXEGESIS.

CUM Patriarcha Jacob in Mesopotamiam proficisceretur, vidit in somnis scalam stantem super terram & cacumen illius tangens cælum, angelos quoque Dei ascendentes & descendentes per eam, ut legitur Gen. 28. v. 12. Id ipsum adhuc hodie contingere docet Christus, Joh. 1. v. 51. qui est scala per Jacobz am præfigurata, cælum & terram jungens. Super hac scala Angeli ascendunt & descendunt, id est, per Christum nobis hoc beneficium obtigit, ut beatos angelos custodes & protectores habeamus, qui signifer est militiæ cælestis, Apocal. 12. v. 7.

Proponitur autem nobis in prælecta pericope 1. Angelorum cura. 2. natura. Quod Angelorum naturam attinet, Christus de ipsis affirmat, quod semper videant faciem Dei. Hæc phrasi multa complectitur, nimirum quod sint

1. *Spiritus creati.* Non sunt Creator ipse, quemadmodum inter Judæos aliqui putarunt. Nam qui condidit omnia Deus est, Ebr. 3. v. 4. sed creaturæ, Ps. 104. v. 4. Col. 1. v. 16. & quidem spirituales, quæ car-

nem & ossa non habent, nisi fortè ex dispensatione aliqua speciem humani corporis ad tempus assument, ut à corporeis hominibus videri, cum illis colloqui, & ministeria sua apud illos obire possint. Interim sunt & manent in sua natura Spiritus, Ebr. 1. vers. 14. aliàs faciem DE I intueri non possent, quod Mosis propter velum carnis in responsum dabatur, Exod. 33. v. 20.

Hoc nostræ consolationi inservire potest. Quia enim Angeli spiritus sunt, nullo propter essentiæ subtilitatem impedimento externo à muneris sui expletione arcebuntur, sed undique penetrabunt, & nobis quàm celerrimè in periculis subvenire poterunt, ut exemplum Petri testatur, Act. 12. v. 7.

2. *Spiritus beati.* Gloria & beatitudo electorum in cælo ita describitur à Paulo, quod videant DEUM à facie ad faciem, 1. Corinth. 13. v. 12. sicut est, 1. Johan. 3. v. 2. quia igitur hæc angeli semper videre dicuntur faciem Patris cælestis, ex eo colligitur, quod beatitudinis & gloriæ, quam nos adhuc expectamus, jamdum facti sint participes. Unde vocantur Angeli Dei, Matth. 22. vers. 30. quia sunt domestici ejus filii Dei, Job. 1. v. 6. quia hæreditatem cælestis gloriæ jamdum obtinuerunt, Angeli lucis, 2. Corinth. 11. v. 14. quia in Dei lumine vident lumen, Ps. 36. v. 10.

Aspiremus, Vos mei, aspiremus ad hanc beatitudinem, & hæc in speculo verbi Deum contemplerur, ut contemplerur eundem tandem aliquando à facie ad faciem, 1. Corinth. 13. v. 12. præsertim cum promissionem habeamus ipsius Christi, quod futuri simus *ἰσὺς ἑαυτοῦ*, Matth. 22. v. 30.

3. *Spiritus confirmati.* In hac vita Deum nemo videre potest propter velum peccati, quod

quod in carne nostra adhuc hæret, Exod. 33. versic. 20. sed in vita æterna removebitur illud velum ab electis, & tunc videbunt Deum in anigmate vel in speculo, sed à faciè ad facièm, 1. Cor. 13. v. 12. Dum igitur Christus de Angelis affirmat, quod semper videant facièm Patris cælestis, ex eo intelligitur quod sint ab omni peccato immunes, perfectè puri & sancti, sicut in principio omnes à Deo conditi sunt, sed quidam eorum non steterunt in veritate, Johan. 8. vers. 44. sed reliquerunt domicilium suum, Epist. Jud. vers. 6. inde non vident facièm Dei, sed catenis tenebrarum in tartarum detracti servantur in iudicium cruciandi, 2. Pet. 2. vers. 4. Immiscet quidem sese Angelorum beatorum cœtus, & comparent coram throno Dei, sicut carnifices coram atrio Regis, Job. 1. vers. 6. beatifica tamen facièi divinæ visione non fruntur, sed circumferunt secum suum infernum, sicut Angeli facièm Dei videntes semper secum habent cælum, unde dicuntur Angeli electi, 1. Tim. 5. vers. 21. quia in bono confirmati sunt, ut amplius labi non possint, sed manent sancti, iusti & ἀναμάρτητοι in perpetuum, idèò laudant nomen Dei sine intermissione, & parati sunt ad faciendum voluntatem ejus, Ps. 103. v. 20.

Tu si spem habes videndi Deum, sanctifica te, sicut & ipse sanctus est, 1. Johan. 3. vers. 3. nam beati mundo corde, inquit Salvator, quoniam Deum videbunt, Matth. 5. v. 8.

4. *Spiritus egregie donati.* Dotes autem præcipuæ sunt

1. *Sapientia.* Vide 2. Sam. 14. vers. 20. sed illa sapientia non est infinita, quemadmodum sapientia DEI. Non enim omnia sciunt Angeli, præsertim interiores cordis

motus siquidem hoc soli DEO scriptura attribuit, 1. Reg. 8. vers. 39. Hinc apparet, quod Pontificii graviter peccent, dum Angelos adorant, quem honorem ipsi repudiant, Apoc. 22. v. 9.

2. *Potentia,* quæ certè magna est. Vide Exod. 12. v. 29. 2. Reg. 19. v. 35. 2. Sam. 14. vers. 15. inde vocantur throni, potestates, Principes, & Angeli virtutis Dei, Ephes. 1. v. 21. Col. 1. v. 16.

3. *Continentia, Keuschheit und Helligkeit.* Hinc à Christo sancti Angeli dicuntur Luc. 9. v. 26. qui pœnitentia & conversione peccatorum delectantur, Luc. 15. v. 10.

Hæc de angelorum natura, sequitur ipsorum cura, quæ considerari potest

I. *Respectu Dei,* ibi duplici funguntur officio, quod est

1. *Collaudatorium.* Visio Dei efficit in illis perfectam summi boni agnitionem, perfecta agnitio efficit in illis summam dilectionem, perfecta dilectio efficit continuam prædicationem & laudationem. Illam cœperunt cum ponentur fundamenta terræ, Job. 38. vers. 7. & in hunc usque diem continuant, canentes quotidie, Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth, Esa. 6. v. 3. & requiem non habent die ac nocte, Apoc. 4. v. 8.

Conjungamus laudes nostras cum laudibus Angelicis, non solum ore, sed etiam opere, hæc bona & decora laudatio, Ps. 147. v. 1.

2. *Ministratorium.* Videre facièm Dei, est idem juxta stylum scripturæ, quod assistere throno Dei, ac præstò illi esse ad ministeria. Sicut enim de Proceribus regnæ Perfici dicitur, videbant facièm Regis, & primi sedebant in regno, Ephes. 1. v. 14. ita quoq; hæc phrasi de Angelis usurpata notatur, quod sint Deo proximi, principes cæli, parati

parati ad exequenda ejus ministeria, Pl. 103. v. 20. Daniel. 7. v. 10. Hoc ministerium exequantur summâ alacritate, hinc tribuuntur ipsis alæ, Ef. 6. v. 2. accomparantur vento, Psalm. 104. v. 4. hic est ipforum cibus facere voluntatem Dei sicut Christus de ipso dicit, Joh. 4. v. 34. quia cibo corporeo non indigent, Tob. 12. v. 19.

Eadem promptitudine serviamus Deo, quotidie ingeminantes ex Matth. 6. v. 10. fiat voluntas tua sicut in cælo, sic & in terra.

II. *Respectu nostri.* Dum enim à Christo Angeli puerorum vocantur, rectè colligimus, quod pueris, & consequenter omnibus verè piis assistant, eos tueantur & custodiant, sunt enim administratorii Spiritus, &c. Ebr. 1. v. ult.

Diabolus est hostis noster infensissimus, & si unus non sufficit, assumit alios septem nequiores, Luc. 11. v. 26. præsertim in hac ultima mundi senectâ valdè negotiosus est, & magnam concepit iram, sciens quod modicum tempus habet, Apoc. 12. v. 12.

Grassatur in Ecclesia, 1. Reg. 22. vers. 22. Matth. 13. vers. 35. Epist. Jud. v. 9. 1. Tim. 4. vers. 3. 2. Thess. 2. v. 9. 1. Thess. 2. v. 18. Matth. 13. v. 19.

Grassatur in politia, Daniel. 10. vers. 13. Grassatur in œconomia, Tob. 3. v. 8. Genes. 4. v. 8. 27. v. 41. 31. vers. 2. seqq. Summa in omni statu quærît quem devoret, 1. Petr. 5. vers. 8.

*Interim sed nos tegit Angelorum,
Quæ ducem Christum sequitur, caterva,
Asque grassantis reprimat cruenta
Arma draconis.*

Præsident illi statui Ecclesiastico: Per Angelos Deus legem suam promulgavit, Gal. 3. v. 19. Conceptionem, Luc. 1. v. 31. nativitatem, Luc. 2. v. 10. resurrectionem Christi an-

nunciavit & manifestavit, Luc. 24. v. 5. seqq. adfuerunt etiam in ascensione, Act. 1. v. 11. ipsi cupiunt introspicere, quod per Evangelium proponitur, 1. Petr. 1. v. 12. in Ecclesiæ congregatione præsentés sunt, 1. Corinth. 11. v. 10. preces nostras Deo offerunt, Tob. 12. v. 12. nobiscum orant, Apoc. 8. v. 3.

Præsident statui politico, dum Magistratus pios comitantur & defendunt, Esa. 37. v. 36. Macc. 10. v. 29. 11. v. 8.

Præsident statui œconomico, quemadmodum historia Tobiae & Saræ prolixè testantur. Promovent matrimonium, Genes. 24. vers. 7. stant coram parturientibus, Apoc. 12. vers. 7. puerorum curam gerunt & eorum sunt Angeli, Matth. 18. vers. 10. Hagar Sarai ancillæ fontem ostendunt, Gen. 21. v. 17. seqq.

Angeli sunt nostri Satellites, qui castrametantur in circuitu timentium Deum, & eripiunt eos, Psal. 34. v. 8. Nostri vigilantes, qui quando nos dormimus, ipsi vigilant, & omne malum à nobis arcent, Daniel. 4. v. 10. Nostri custodes, Psalm. 91. v. 11. hic est murus igneus, quo Deus nos & omnia nostra tueatur, Zach. 2. v. 5. sicut civitatem Dothan, 2. Reg. 6. v. 17. Nostri monitores, qui prohibent nos à malis operibus, & excitant nos, ut in via Domini ambulemus. Ita Angelus dehortatur Bileamum à malo proposito, Numer. 22. vers. 32. & Eliam ex somno excitat, 1. Reg. 19. v. 5. nostri portatores, non solum in hac vita, Psal. 91. v. 12. sed etiam ex hac vita, Luc. 16. v. 22.

Hoc summum Dei beneficium grato pectore agnoscamus. Ecquid enim majus, quam quod angelos suos, qui tam naturâ quam conditione status nobis priores sunt & præstantiores, nobis ministerium adjunxit. Domine quid est homo, quod memor

memor es ejus, & filius hominis, quod ita curam ejus agis? Minuisti eum paulò ab Angelis naturà, sed prætulisti cum gratiâ, exclamat cum Davide Bernhardus, & nos cum illis ex Pf. 8. v. 5.

De Secundo.

Restat, ut nostrum etiam contempler mur officium, quomodo nimirum erga Deum & proximum nos gerere debeamus, si angelorum præsidio frui velimus. Requiritur igitur ad conciliandam angelorum amicitiam

I. *Studium pietatis*, quod testari debemus

1. *Christi accessione*. Nam de Apostolis scribit Matthæus, quod post altercationem de primatu in regno Messia, Marc. 9. v. 34. Christum accesserint, ut ipse controversiam decideret. Ita Christum accedat oportet, quicumque angelicam societatem expetit. Nam ubi Dominus est, ibi sunt quoque ejus servi. Vbi degit Imperator belli, ibi exercitum quoque in procinctu habet. Jam verò Christus Jesus est Angelorum Dominus & Imperator, Apoc. 12. v. 7. cui millia millium semper assistunt, Dan. 7. v. 10. per fidem ergò & pœnitentiam accede ad hunc Dominum, nec accede tantùm, sed constanter etiam persevera, & ita sine dubio venies unà ad militiam cœlestem & stabis in medio Angelorum, qui te ex omni latere cingent, & contra quosvis adversarios defendent, ut testantur exempla Lothi, Gen. 19. v. 15. Eliæ, 1. Reg. 19. v. 5. Danielis, c. 6. v. 22. Petri, Act. 12. v. 6. seqq.

2. *Devotâ oratione*. Discipuli non tantùm accedunt, sed etiam alloquuntur Christum. Id potes adhuc per orationem. Ora-

tio tua est locutio ad Deum, quando legis in Scriptura, Deus tibi loquitur, quando oras, tu loqueris cum Deo, inquit Augustinus. Ergò frequenter ora, tunc beati angeli tibi non deerunt, ut docet exemplum Hagar, Gen. 21. v. 17. Hiskia, Es. 37. v. 36. Danielis, c. 9. v. 21. Corneli, Act. 10. v. 3.

3. *Seriâ conversione* v. 3. Apostoli solliciti erant de rebus terrenis, & de primatu disceptabant, ore quidem regnum cœlorum præferentes, sed corde interim de regno terrestri superbas cogitationes conceperant. Ideò Christus tanquam *καρδιογυβάτης* ipsis de conversione concionatur, & amen, inquit, dico vobis: Nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cœlorum.

Pœnitentiâ igitur opus est, si puerorum angelos custodes desideramus, si quidem gaudium est in cœlo, super uno peccatore pœnitentiam agente, Luc. 15. v. 7.

II. *Studium humilitatis*. Nam puerum Christus vocat, & in medio statuit, cum expressa affirmatione, nisi efficiantur sicut parvuli, quod in regnum cœlorum non possint introire. Quibus verbis ad humilitatem respicit. Pueri enim alta non sapiunt, honores & dignitates nihil æstimant, nec alios præ se contemnunt: Idem exigitur ab omnibus, qui Deo placere, angelosq; cõites habere gestiunt. Diabolus est Rex superbiorum, Job. 41. v. 25. qui ergò superbiam amat & sectatur, ad regnum ejus pertinet, & gratiam Dei amisit, 1. Pet. 5. v. 5. Altum quidem est cœlum, & sublimes spiritus sunt Angeli: Nos tamea debemus esse humiles, si cœlo potiri, & angelorum consortio frui volumus. Excelsa est patria, sed humilis semita, cui placet patria, illi semita non displiceat, inquit

Fff

Angu-